

ROZHODNUTIE

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy v zmysle § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) vydáva podľa § 7 ods. 5 „zákona“ na základe oznámenia o strategickom dokumente „Obec Bešeňová – Nízkouhlíková stratégia 2030“, ktorý predložil obstarávateľ – Národné centrum environmentálne, n.o., Nová ulica 355/4, 962 37 Kováčová IČO 52285197, po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

strategický dokument

„Obec Bešeňová – Nízkouhlíková stratégia 2030“

sa nebude posudzovať

podľa „zákona“. Pre uvedenú činnosť je preto možné požiadať o povolenie podľa osobitných predpisov.

ODÔVODNENIE

Obstarávateľ Národné centrum environmentálne, n.o., Nová ulica 355/4, 962 37 Kováčová IČO 52285197, predložil Okresnému úradu Ružomberok, odboru starostlivosti o životné prostredie podľa § 5 zákona dňa 24.6.2021 oznámenie o strategickom dokumente „Obec Bešeňová – Nízkouhlíková stratégia 2030“. Jedná sa o strategický dokument s miestnym dosahom pre katastrálne územie obce Bešeňová.

Strategický dokument v zmysle § 4, ods. 1 zákona podlieha **zisťovaciemu konaniu**, ktoré Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie vykonal podľa § 7 „zákona“. V rámci zisťovacieho konania príslušný orgán rozoslal oznámenie podľa § 6 ods. 2 zákona na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom, schvaľujúcemu orgánu a dotknutej obci, pričom potvrdenie prijmu tejto písomnosti na doručenkách je dátumované najneskôr 27.8.2021 – lehota na podanie písomného stanoviska v trvaní 15 dní uplynula dňa 13.9.2021. Príslušný orgán zverejnil oznámenie v zmysle § 6 ods. 2 zákona na webovom sídle ministerstva životného prostredia dňa 27.8.2021. Dotknutá obec Bešeňová v zmysle § 6, ods. 5 zákona do troch pracovných dní od doručenia oznámenia informovala verejnosť spôsobom v mieste obvyklým s dobou prístupnosti najmenej po dobu 14 dní.

Hlavné ciele strategického dokumentu:

Návrh mitigačných opatrení na úrovni obce pre dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov vo verejnom sektore do roku 2030.

Obsah strategického dokumentu :

1. Predhovor
2. Úvod
3. Základná charakteristika obce a katastrálneho územia
4. Metodológia a zber údajov
5. Emisie skleníkových plynov
6. Bilancia emisií skleníkových plynov – verejný sektor
7. Bilancia emisií skleníkových plynov – ostatné sektory
8. Celková bilancia emisií skleníkových plynov
9. Stratégia znižovania emisií skleníkových plynov – Európska Únia a Slovensko
10. Nízkouhlíková stratégia obce Bešeňová
11. Využitelnosť alternatívnych zdrojov energie
12. Kvalita ovzdušia
13. Adaptácia na zmenu klímy
14. Relevantný orgán pre schvaľovanie nízkouhlíkovej stratégie obce
15. Záver
16. Prílohy

Meno spracovateľa oznámenia:

Doc. RNDr. Ing. Jozef Mindáš, PhD.

Pre schválenie dokumentu je príslušným orgánom obecné zastupiteľstvo obce Bešeňová.

V súlade s § 6 ods. 6 zákona a do vydania tohto rozhodnutia doručili príslušnému orgánu písomné stanoviská nižšie uvedené subjekty, pričom príslušný orgán sa s doručenými stanoviskami v odôvodnení vysporiadal.

1. Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie:

- štátna správa odpadového hospodárstva list č. OU-RK-OSZP-2021/007428-002/Mc z 2.9.2021
- štátna vodná správa list č. OU-RK-OSZP-2021/007365-002/Kc z 30.8.2021
- štátna správa ochrany ovzdušia list č. OU-RK-OSZP-2021/007460-002 Mk z 03.09.2021

Nepožadujú, aby predložené oznámenie bolo posudzované. Bez pripomienok.

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom: Ďalšie posudzovanie ani opatrenia nepožadujú.

2. Okresný úrad Ružomberok, pozemkový a lesný odbor :

list č. OU-RK-PLO-2021/007355-13K z 2.9.2021

Nemá pripomienky, nepožaduje ďalšie posudzovanie.

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom: Ďalšie posudzovanie ani opatrenia nepožaduje.

3. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Liptovský Mikuláš :

list č. 2021/005956/219-MUDr.Hudák z 31.8.2021

S oznámením súhlasí.

Až 81 % globálnych emisií skleníkových plynov pripadá na oxid uhličitý, nasleduje s 11 % podielom. Oxid dusný sa podieľa na globálnych emisiách v rozsahu 5% hydrofluorované uhľovodíky dvomi percentami.

Slovensko v roku 2018 vykazovalo 43,3 tisíc ton emisií skleníkových plynov s poklesom oproti roku 1990 o 41 %. Pre slovenský energetický mix bol stanovený emisný faktor na úrovni 0,252 kg CO₂ na 1 kWh spotrebovanej elektrickej energie.

Bilancia emisií skleníkových plynov sa počítala pre rok 2018, ktorý je východiskovým rokom aj pre výpočty znižovania emisií skleníkových plynov v dôsledku realizácie navrhovaných opatrení. Výpočty sa realizovali podľa jednotlivých procesov a sektorov na základe získaných podkladových údajov poskytnutých obcou Bešeňová.

Celkové emisie skleníkových plynov z verejného sektoru za rok 2018 predstavovali v obci Bešeňová hodnotu 75829,3 kg CO₂ ekv, čo v prepočte na obyvateľa dosahuje úroveň 94,9 kg CO₂ ekv na obyvateľa. Najviac, 18 percent všetkých emisií skleníkových plynov v obci Bešeňová je generovaných spotrebou elektrickej energie. Ďalej nasleduje sektor tepelnej energetiky, so spaľovaním zemného plynu, s takmer 17 percentným podielom a odpady s 13 percentným podielom. Najnižší podiel (7,1 %) je evidovaný pre sektor dopravy.

Najvyššie celkové emisie skleníkových plynov za všetky sektory sa viažu k sektoru bývania a najnižšie emisie vykazuje sektor lesníctva, ktorý pozitívne ovplyvňuje aj celkové emisie obce Bešeňová. Obec sa v súčasnosti nachádza v stave uhlíkovej pozitivity, kedy celkové emisie skleníkových plynov sú na úrovni 1 415,2 ton CO₂ ekvivalentov.

Nízkouhlíková stratégia predstavuje ucelený systém opatrení v rôznych sektoroch (energetika, doprava, odpady), ktorých výsledkom je zníženie emisií skleníkových plynov pre zadaný cieľový rok vrátane dlhodobej udržateľnosti opatrení.

Nízkouhlíková stratégia obce Bešeňová vychádza z aktuálneho stavu štruktúry spotreby elektrickej a tepelnej energie v budovách spravovaných obecným úradom, aktuálnym stavom verejného osvetlenia, štruktúry a využívania verejnej dopravy v obci. Súčasný stav, najmä v oblasti energetiky, nezodpovedá moderným energetickým trendom a vyžaduje si realizáciu investičných opatrení smerujúcich k zmene palivovej základne, elektroinštalácie, obnovy elektrických spotrebičov a zavedenie regulačných opatrení pre optimalizáciu elektrickej energie. Tepelná energetika si taktiež vyžaduje rekonštrukciu najmä z hľadiska účinnosti vykurovania smerom k efektívnejšiemu energetickému systému bez spaľovania palív a s inovatívnou reguláciou rozvodov tepla.

Návrh možných mitigačných opatrení - úroveň 1

Mitigačné opatrenia sú opatrenia, ktoré vedú k trvalému zníženiu emisií skleníkových plynov. Môžu mať rôzny charakter a môžu mať rôznu dobu účinnosti. V rámci obce Bešeňová sa na základe aktuálneho stavu a poznania procesov v oblasti energetiky, dopravy a odpadového hospodárstva v správe obce navrhlo 5 mitigačných opatrení vo verejnom sektore, ktoré sú orientované na znižovanie spotreby elektrickej energie, zníženie spotreby tepla a zlepšenie manažmentu komunálneho odpadu.

Navrhované opatrenia predstavujú tzv. úroveň 1 opatrení, čo znamená, že ide o bežne dostupné opatrenia realizovateľné bez zložitejších projektových návrhov a bez využitia IT a „smart“ riešení.

MITIGAČNÉ OPATRENIE 1 - úroveň 1

Doprava

Opatrenie - Výmena 1 osobného automobilu so spaľovacím motorom za elektromobil.

MITIGAČNÉ OPATRENIE 2 - úroveň 1

Rekonštrukcia tepelnej energetiky a elektrickej infraštruktúry - kultúrny dom

Opatrenie - Komplexné zateplenie budovy + nové termoregulačné rozvodné systémy + nový plynový kotol + výmena elektrospotrebičov (energetická trieda A+ a vyššie) + zavedenie LED svietidiel vo všetkých priestoroch + rekonštrukcia elektro rozvodov.

MITIGAČNÉ OPATRENIE 3 - úroveň 1

Rekonštrukcia tepelnej energetiky a elektrickej infraštruktúry - Šatne ŠK

Opatrenie - Komplexné zateplenie budovy (+ nové termoregulačné rozvodné systémy + nový plynový kotol ako alternácia k elektrickým konvektorom) + výmena elektrospotrebičov (energetická trieda A+ a vyššie) + zavedenie LED svietidiel vo všetkých priestoroch + rekonštrukcia elektro rozvodov.

MITIGAČNÉ OPATRENIE 4 - úroveň 1

Rekonštrukcia tepelnej energetiky a elektrickej infraštruktúry - obecný úrad + MŠ

Opatrenie - Komplexné zateplenie budovy + nové termoregulačné rozvodné systémy + nový plynový kotol + výmena elektrospotrebičov (energetická trieda A+ a vyššie) + zavedenie LED svietidiel vo všetkých priestoroch + rekonštrukcia elektro rozvodov.

MITIGAČNÉ OPATRENIE 5 - úroveň 1

Všetci obyvatelia obce

Opatrenie - Znižovanie objemu komunálneho odpadu zvýšením podielu triedenia KO (bioodpadu) a zodpovednejším prístupom k vzniku odpadov.

Realizáciou všetkých navrhovaných mitigačných opatrení na úrovni 1 by obec Bešeňová v roku 2030 vykázala zníženie emisií skleníkových plynov vo verejnom sektore na úrovni - 20 650,3 kg CO₂ ekvivalentov, čo je viac ako 27 percentné (27,2 %) zníženie emisií oproti roku 2018. Najefektívnejším mitigačným opatrením je opatrenie 3 a 4, a to realizácia rekonštrukcie vykurovania obecných budov (Šatne-ŠK, OÚ + MŠ) s inštaláciou nových plynových kotlov s novými termoregulačnými rozvodnými systémami a zateplením budov na úroveň energetickej triedy A.

Návrh možných mitigačných opatrení - úroveň 2 („smart“ riešenia)

Mitigačné opatrenia na úrovni 2 sú opatrenia, ktoré vedú k trvalému zníženiu emisií skleníkových plynov s využitím tzv. inteligentných (smart) riešení. Ide o využitie moderných informačných technológií pre riadenie procesov, ktoré môžu prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov. Môžu mať rôzny charakter a môžu mať rôznu dobu účinnosti. V rámci obce Bešeňová sa na základe aktuálneho stavu a poznania procesov v oblasti energetiky navrhli 2 mitigačné opatrenia vo verejnom sektore, ktoré sú orientované na sektor energetiky.

MITIGAČNÉ OPATRENIE 6 - úroveň 2

Energetika - inteligentné riadenie tepelnej energetiky

Opatrenie - Senzormi podporovaný systém vykurovania budov s využitím regulačných modulov riadenia prostredníctvom mobilnej a PC aplikácie.

MITIGAČNÉ OPATRENIE 7 - úroveň 2

Podporný informačný energetický dispečing pre občanov a ďalšie subjekty v obci

Opatrenie - Senzormi (meteo, kvalita ovzdušia) podporovaný systém distribúcie informácií pre podporu rozhodovania v oblasti vykurovania budov s využitím mobilnej a PC aplikácie pre disemináciu dát, informácií a odporúčaní pre firmy a občanov.

Realizáciou týchto dvoch „smart“ opatrení je možné dosiahnuť zníženie emisií (verejného aj súkromného) o 0,9 percenta.

Sumarizácia mitigačných opatrení

Mitigačné opatrenia na úrovni 1 a 2 sú opatrenia, ktorých realizátorom je obec a ktoré vedú k trvalému zníženiu emisií skleníkových plynov s využitím klasických aj tzv. inteligentných (smart) riešení. Prvých šesť opatrení je zameraných na emisie z verejného sektora, to znamená, že ide o opatrenia, o ktorých vie rozhodnúť a následne ich realizovať obec, resp. samosprávne orgány obce. Siedme opatrenie je opatrenie na úrovni obce, ale s dopadom na súkromný sektor bývania, ktorý by sa mal prejavovať v znížení emisií skleníkových plynov z tohto sektora, za predpokladu, že obyvatelia obce využijú informačnú podporu

„energetického dispečingu“ pre lepšiu energetickú efektívnosť vykurovania svojich domov a bytov. Celkový efekt navrhovaných mitigačných opatrení je 33,3 ton CO₂ ekv pre horizont roku 2030. Z celkovej úrovne emisií verejného aj súkromného sektoru bývania obce Bešeňová, do ktorých sú smerované navrhované opatrenia to reprezentuje hodnotu zníženia emisií skleníkových plynov o 1 percento, pričom emisie skleníkových plynov z verejného sektoru sa znížia o 27 %. V roku 2030, po realizácii všetkých navrhovaných opatrení, by tak emisie skleníkových plynov katastrálneho územia obce Bešeňová boli na úrovni 1 381,9 tony CO₂ ekv pri započítaní všetkých sektorov vrátane lesov (záchyt CO₂ je väčší ako jeho emisie), čo predstavuje pre obec Bešeňová nedosiahnutý stav uhlíkovej neutrality.

Záverečné vyhodnotenie

Celkové emisie skleníkových plynov z verejného sektoru za rok 2018 predstavovali v obci Bešeňová hodnotu 137155,6 kg CO₂ ekv, čo v prepočte na obyvateľa dosahuje úroveň 95,7 kg CO₂ ekv na obyvateľa. Až 58 percent všetkých emisií skleníkových plynov v obci Bešeňová je generované spaľovaním zemného plynu. Ďalej nasleduje sektor spotreby elektrickej energie s takmer 23 percentným podielom a odpady s 13 percentným podielom.

Najnižší podiel (6,5 %) evidujeme pre sektor dopravy. Celkové emisie skleníkových plynov za všetky sektory sú na úrovni 1415,2 ton CO₂ ekvivalentov. Najvyššie emisie sa viažu k sektoru bývania a najnižšie emisie vykazuje sektor lesníctva, ktorý pozitívne ovplyvňuje aj celkové emisie obce Bešeňová. Obec sa v súčasnosti nachádza v stave uhlíkovej pozitivity, kedy celkové emisie skleníkových plynov sú vyššie ako záchyty. Realizáciou všetkých navrhovaných mitigačných opatrení na úrovni 1 by obec Bešeňová v roku 2030 vykázala zníženie emisií skleníkových plynov vo verejnom sektore na úrovni - 20 650,3 kg CO₂ ekvivalentov, čo je viac ako 27 percentné (27,2 %) zníženie emisií oproti roku 2018. Najefektívnejším mitigačným opatrením je opatrenie 3 a 4, a to realizácia rekonštrukcie vykurovania obecných budov (Šatne-ŠK, OÚ + MŠ) s inštaláciou nových plynových kotlov s novými termoregulačnými rozvodnými systémami a zateplením budov na úroveň energetickej triedy A.

Mitigačné opatrenia na úrovni 1 a 2 sú opatrenia, ktorých realizátorom je obec a ktoré vedú k trvalému zníženiu emisií skleníkových plynov s využitím klasických aj tzv. inteligentných (smart) riešení. Prvých šesť opatrení je zameraných na emisie z verejného sektora, to znamená, že ide o opatrenia, o ktorých si vie rozhodnúť a následne realizovať obec resp. samosprávne orgány obce. Siedme opatrenie je opatrenie na úrovni obce, ale s dopadom na súkromný sektor bývania, ktorý by sa mal prejavovať v znížení emisií skleníkových plynov z tohto sektora, za predpokladu, že obyvatelia obce využijú informačnú podporu „energetického dispečingu“ pre lepšiu energetickú efektívnosť vykurovania svojich domov a bytov.

Celkový efekt navrhovaných mitigačných opatrení je 33,3 ton CO₂ ekv pre horizont roku 2030. Z celkovej úrovne emisií verejného aj súkromného sektoru bývania obce Bešeňová, do ktorých sú smerované navrhované opatrenia to reprezentuje hodnotu zníženia emisií skleníkových plynov o 1 percento, pričom emisie skleníkových plynov z verejného sektoru sa znížia o 27 %. V roku 2030, po realizácii všetkých navrhovaných opatrení, by tak emisie skleníkových plynov katastrálneho územia obce Bešeňová boli na úrovni 1381,9 tony CO₂ ekv pri započítaní všetkých sektorov vrátane lesov (záchyt CO₂ je väčší ako jeho emisie), čo predstavuje pre obec Bešeňová nedosiahnutý stav uhlíkovej neutrality.

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom: Ďalšie posudzovanie ani opatrenia nepožaduje.

Záver odôvodnenia

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci zisťovacieho konania posúdil oznámenie strategického dokumentu z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a úrovne spracovania strategického dokumentu.

Dotknuté orgány štátnej správy, ktoré sa vyjadrili v priebehu zisťovacieho konania nepožadovali ďalšie posudzovanie a vyslovili názor ukončiť posudzovanie strategického dokumentu na úrovni zisťovacieho konania.

Zo stanovísk doručených k strategickému dokumentu nevyplynuli žiadne konkrétne podmienky a požiadavky, ktoré by bolo potrebné zohľadniť v procese schvaľovania tohto strategického dokumentu podľa osobitných predpisov.

Upozornenie: Podľa § 7 ods. 7 zákona dotknutá obec Bešeňová bez zbytočného odkladu informuje o tomto rozhodnutí verejnosť spôsobom v mieste obvyklým.

P o u č e n i e:

Podľa § 64, písm. a „zákona“ sa na konania podľa druhej časti „zákona“ – posudzovanie návrhov strategických dokumentov nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Zisťovacie konanie sa preto nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v platnom znení, a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Ing. Milan Filo
vedúci odboru

Rozdeľovník :

1. Národné centrum environmentálne, n.o., Nová ulica 355/4, 962 37 Kováčová
IČO 52285197
2. Obec Bešeňová , 034 83, IČO 00 315 095
3. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Liptovský Mikuláš
4. Okresný úrad Ružomberok, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
5. Okresný úrad Ružomberok, pozemkový a lesný odbor
6. Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie,
7. Úrad Žilinského samosprávneho kraja, Komenského 48, 010 01 Žilina